Finansregionrådet
Aida Hadžialić (S)

INTERPELLATIONSSVAR
2025-06-04

RS 2025-0531

Svar på interpellation 2025:56 av Kristoffer Tamsons (M) om att regeringens politik räddat Region Stockholms ekonomi

Kristoffer Tamsons har i interpellationen ställt följande frågor:

1. Behöver du fortsatt hjälp av staten för att kunna få ekonomin i Sveriges rikaste region att gå runt?

2. Hur ska du säkerställa att statsbidragen inte används för att täcka underskotten i din budget, utan i stället används för att utveckla vården och kollektivtrafiken i Region Stockholm?

3. Ser du att du urholkar legitimiteten för offentligt finansierad vård genom till exempel fler stängda vårdplatser på akutsjukhusen och fler stängda geriatriska vårdplatser men högre skatt?

4. Är det klok ekonomisk politik att knuffa nätläkarna över länsgränsen och därigenom medvetet öka kostnaderna för digital utomlänsvård inom primärvården till upp till 600 miljoner kronor?

5. Vilka åtgärder kommer att vidtas för att regionen ska följa lagen vid upphandlingar och därmed undvika att betala upphandlingsskadeavgift?

6. Kan du garantera att regionen inte fortsatt går miste om statliga tillgänglighetspengar till vården, som t.ex. till BUP?

Som svar vill jag anföra följande:

Välfärden går igenom den värsta ekonomiska krisen sedan 90-talet. Förra året hade Sveriges regioner och kommuner den högsta varselsiffran på 15 år. Svensk sjukvård har gått med underskott 2023 och 2024, och nyligen presenterade SKR sin ekonomirapport som visade att regionerna går mot ett samlat underskott för tredje året i rad. Flera regioner uppger också att det är aktuellt med personalneddragningar för att säkerställa att verksamheterna är långsiktigt ekonomiskt hållbara.

Det sker i ett läge där vårdpersonal runt om i landet redan har sagts upp. Ännu fler har lämnat sina jobb utan att ersättas. De hål som regeringen lämnar i finansieringen leder till att vården runt om i landet riskerar att förlora delar av sin absolut viktigaste resurs – sin personal.
Det är exceptionellt allvarligt. Om regionerna fortsätter att underfinansieras riskerar sjuka människor att drabbas, och välfärdssamhället som vi känner det att urholkas. I ett sådant läge är det

ärligt talat märkligt att signalen som Moderaterna i Stockholmregionen väljer att skicka till sin regering är att sjukvården inte behöver mer resurser. Det är i bästa fall ett resultat av oförståelse för det ekonomiska läge som regionerna befinner sig i. I värsta fall är det uttryck för att lojaliteten till regeringen går före omsorgen av medborgarna de är valda att representera.

I Region Stockholm går vi lyckligtvis mot strömmen. Vi har skyddat vården från varsel och 1200 fler sjuksköterskor, läkare och barnmorskor har anställts samtidigt som flertalet regioner går i motsatt riktning och minskar i personalstyrka.

Under 2024 utförde offentlig och privat driven vård totalt 649 000 fler vårdbesök än under 2023. Ändå har väntetiderna minskat till både den planerade och akuta vården. Väntetiderna på akutmottagningarna har minskat med uppemot en halvtimme.

Det har genomförts flera åtgärder för att förbättra tillgängligheten på BUP såsom den förstärkning på 200 mnkr som genomförts av Mittenkoalitionen och Vänsterpartiet under den innevarande mandatperioden. Som följd kan en markant ökad produktion noteras vid BUP och jämfört med 2022. Under 2024 startade 32 procent fler patienter behandling, 22 procent fler öppenvårdsbesök har genomförts, 16 procent fler individer har tagits emot och 33 procent fler neuropsykiatriska utredningar har genomförts jämfört med 2022.

Söktrycket är dock fortsatt högt, och fortsätter att öka. Patienter med neuropsykiatriska frågeställning är den största patientgruppen som söker till, utreds och behandlas inom BUP. Patientgruppens storlek har hittills ökat för varje år, vilket i grunden är ett resultat av att eftersläpningar i uppbyggnaden av barn- och ungdomspsykiatrin från Moderaternas tid vid makten. För att möta upp mot en ökad efterfrågan har BUP-SLSO byggt upp en sektion inriktad på neuropsykiatri. En bidragande orsak till att en högre andel patienter får vänta på sitt första besök och utredning är att implementering av den nya organisationen inte är fullt genomförd. Under 2025 har en ny neuropsykiatrisk enhet startat den 1 mars och ytterligare en enhet kommer att starta den 1 maj. Alla neuropsykiatriska enheter är ännu inte helt fullt ut bemannade och är följaktligen inte uppe i full kapacitet. Rekrytering pågår dock enligt plan och BUP-SLSO upplever inte att det är problem med att rekrytera personal.

När det gäller geriatrisk vård har regionen har en god förmåga att omhänderta behovet av i nuläget och har under de senaste åren haft ett överskott av geriatriska vårdplatser i förhållande till vårdbehovet. Ögonblicksbilden den 15 maj 2025 var att det fanns 129 lediga platser inom geriatriken.

För att den offentligt finansierade vården ska behålla sin legitimitet är det avgörande att resurserna används effektivt och att utbudet av vård står i proportion till invånarnas faktiska behov.

Region Stockholms framgångar är inte ett resultat av regeringens politik. Nettot av kommunalekonomisk utjämning och riktade statsbidrag är -827 miljoner kronor i prognosen för 2025, vilket inkluderar sektorsbidraget på 424 miljoner kronor som numera redovisas inom de samlade skatteintäkterna. Sammantaget fördelar alltså staten ut mer till andra regioner. I jämförelse *erhåller* Västragötalandsregionen netto 10,9 miljarder kronor 2025. det vill säga närmare 10 miljarder kronor mer till en region som har 28 procent mindre befolkning än Stockholms län.

Att vi ändå har lyckats utöka vårdpersonalen och korta väntetiderna är förstås ingen slump. Det är ett resultat av tydliga prioriteringar, ökad kostnadskontroll och målmedvetet arbete. Vi har sparat in 800 miljoner kronor genom att fasa ut hyrbemanningen och kunnat återinvestera i sjukvården. Vi har minskat kostnaderna för administration och konsulter och tagit krafttag mot välfärdsbrottsligheten. Bara under 2024 krävdes 46 miljoner tillbaka på grund av oegentligheter och vi fortsätter att systematiskt kasta ut fuskande aktörer som urholkar våra välfärdssystem. En följd av den väsentligt förbättrade kostnadskontrollen är att Region Stockholm nyligen tilldelades det högsta kreditbetyget, AAA, från ett oberoende kreditinstitut.

När det gäller nätläkarna ska det sägas att det är ett avtalsbrott att debitera digitala besök gjorda av patienter som är listade på vårdcentraler i Stockholm som utomlänsbesök. Region Stockholm har nyligen ställt skadeståndskrav till för felaktiga debiteringar.

I förfrågningsunderlaget för Vårdval vårdcentral har skrivningar skärpts i syfte att stärka helhetsomhändertagandet av vårdcentralernas listade patienter. Hänvisningar till andra regioner gällande den vård som leverantören åtagit sig att utföra i avtal med Region Stockholm är inte tillåtet. Marknadsföringsregleringen har även skärpts med syfte att leverantörerna framöver tydligt ska informera om vilken leverantör och för vilken region leverantören utför vård, när vård söks.

Avslutningsvis, angående frågan om upphandling ska det sägas att Region Stockholm är, sett till nämndernas och bolagens sammanlagda upphandlingar och inköp, en av landets största inköpsorganisationer vars inköp uppgår till över 70 miljarder per år. Den verksamhet och service som Region Stockholm ansvarar för präglas av stor komplexitet, inte minst på grund av behovet av kontinuerlig anpassning till en omvärld i ständig utveckling och förändring. Sett till det antal upphandlingar som årligen genomförs av Region Stockholms nämnder och bolag, ca 300 i snitt, är det

inte ovanligt att vissa upphandlingar kan bli föremål för kritik, överprövningar och i vissa undantagsfall för upphandlingsskadeavgifter. Ärenden hos Konkurrensverket som avser Region Stockholms nämnder och bolag som berör upphandlingsskadeavgifter har dock varit ett fåtal till antalet och har inte ökat i antal de senaste åren.

Regionstyrelsens uppsikt och uppföljning av regelefterlevnad inom inköpsområdet sker bland annat årligen i samband med årsbokslutet genom att nämnder och bolag besvarar ett antal frågor. Av inkomna svar framgår att nämnder och bolag på olika sätt stärkt sitt arbete med direktupphandlingar. Detta exempelvis genom stärkt planering, information, rutiner, kontroller och uppföljningar.

Av ny Policy och riktlinjer för inköp (2023–0758), som började gälla 1 februari 2025, framgår bland annat att förberedelser inför samtliga inköp ska ske i god tid för att säkerställa ett professionellt genomförande och förhindra otillåtna direktupphandlingar. Varje nämnd och bolag ska årligen fastställa en plan över de fyra kommande årens upphandlingsbehov. Regionledningskontoret främjar även löpande erfarenhetsutbyte nämnder och bolag emellan genom nätverk och särskilda temadagar där goda exempel är i fokus, i syfte att fortlöpande utveckla inköpsverksamheterna. I detta kan exempelvis utvecklings- och utbildningsinsatser ingå beträffande hur situationer som kan leda till att upphandlingsskadeavgifter tilldöms kan förebyggas.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 4 juni 2025

Aida Hadžialić